PROF. DR. ALEMDAR YALÇIN ARMAĞANI

Editörler:
Prof. Dr. Gıyasettin Aytaş - Doç. Dr. Aliye Uslu Üstten

Düzenleme Kurulu:
Doç. Dr. Kemalettin Deniz - Doç. Dr. Yusuf Doğan
Dr. Başak Uysal - Dr. Müzeyyen Altunbay

ISBN
978-605-342-426-0 (Takım)
978-605-342-427-7 (Cilt 1)

Akçağ Yayınları: 1503/1
Armağan Kitaplar: 7

İçeriği ile ilgili tüm hukuki sorumluluk
editörlere ve makale sahiplerine aittir.

1. Baskı: Ankara 2018

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 11382

© Akçağ Yayınları 2018
Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince bu eserin yayın hakkı anlaşmalı olarak Akçağ Yayınları'na aittir. İzinsiz kısmen ya da tamamen çoğaltılıp yayınlanamaz.

Baskı: SONÇAĞ Matbaacılık

AKÇAĞ BASIM YAYIM PAZARLAMA A.Ş.
Cumhuriyet Mahallesi Selçuk İş Merkezi
Tuna Cad. No.: 8/1 Kızılay-Çankaya/Ankara

Tel.: 0.312 432 17 98-433 86 51
Fax.: 0.312 432 28 52

www.akcag.com.tr
akcag@akcag.com.tr

PROF. DR. ALEMDAR YALÇIN ARMAĞANI

CİLT: 1

EDİTÖRLER:
PROF. DR. GIYASETTİN AYTAŞ
DOÇ. DR. ALİYE USLU ÜSTTEN

AKÇAĞ

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ 11

I. BÖLÜM: PROF. DR. ALEMDAR YALÇIN'IN BİBLİYOGRAFYASI 17

II. BÖLÜM: TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI / EĞİTİMİ 41
YAPRAK DERGİSİNDE EDEBİ VE KÜLTÜREL HAREKETLİLİK 41
Abide DOĞAN
ÇOCUKLARA REHBER DERGİSİ VE "MONOLOG" METİNLERİ 57
Ahmet BALCI
TABİAT TEMALI ŞİİRLERİ İLE ABDULLA ŞAİK 116
Ali EROL
TÜRK EDEBİYATI DERSİNDE METİN ALTI SORULARI ÜZERİNE BİR
UYGULA[illegible] NAMIK KEMAL'İN "VATAN" MAKALESİ 131
[illegible] U ÜSTTEN
[illegible] KİTABI'NDA AİLE BİREYLERİ VE
[illegible] LARI 156
Ayş[illegible] EL ÇETİN
KIBRISLI YAZAR İSMAİL BOZKURT'UN "KAZA" ROMANI ÜZERİNE
BİR İNCELEME 173
Banu ALTINOVA
ASKER ŞAİRLERİN DİLİNDEN CEZAYİR 188
Cemal KURNAZ
SOVYET DÖNEMİ NOGAY TÜRK EDEBİYATINA GENEL BİR BAKIŞ
VE NOGAY TÜRKLERİNİN TANINMIŞ EDEBİYATÇISI SUYUN
KAPAYEV 207
Dilek ERGÖNENÇ AKBABA
YARATICI DÜŞÜNME BECERİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ AÇISINDAN
ÇOK UYARANLI DİL VE EDEBİYAT ÖĞRETİM ORTAMLARI 216
Eda Nur KARAKUŞ AKTAN
İSMAİL BİLGİN'İN ROMANLARINDA ŞAHISLAR DÜNYASI 227
Fatih SAKALLI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENLERİNİN YARATICI DRAMA
YÖNTEMİNE İLİŞKİN FARKINDALIKLARI VE YARATICI DRAMA
YÖNTEMİNİ DERSLERİNDE KULLANMA DURUMLARI 242
Ferah BURGUL ADIGÜZEL
FERAİZCİZADE MEHMET ŞAKİR'İN TİYATRO ESERLERİNDE MİZAH
ve KÜLTÜREL KODLAR 274
Gıyasettin AYTAŞ

SOVYET DÖNEMİ NOGAY TÜRK EDEBİYATINA GENEL BİR BAKIŞ VE NOGAY TÜRKLERİNİN TANINMIŞ EDEBİYATÇISI SUYUN KAPAYEV

Dilek ERGÖNENÇ AKBABA*

Giriş

Ekim 1917 İhtilali gerçekleşmeden önce Rusya'da, edebî anlamda büyük yazarlar yetişmiş, bunlar, dünya edebiyatının da şaheserleri arasında yer alan eserler meydana getirmişlerdir. İhtilalden sonra büyük bir siyasî ve sosyal dönüşüm gerçekleşmiş, bu sadece Rusları değil, onların hakimiyeti altında yaşayan başka halkları olduğu gibi Türk dünyasını da derinden etkilemiş ve yaralamıştır.

20. yüzyıl; Rus hakimiyeti altındaki Türk dünyası için karışık ve kanlı olaylara sahne olmuştur. Burada yaşayan bütün Türkler de Rusya'da meydana eden olayların etkisiyle hemen hemen aynı kaderi paylaşmışlardır (Karakaş 1996: 281).

Sovyet Türk Edebiyatının başlangıcı; 1917 İhtilâli'nin sevincinin yansıtıldığı, coşku ve ümidin hakim olduğu bir dönemdir. Lenin, hayranlığın ve takdirin odaklandığı yer olmak zorundadır. Propaganda edebiyatı da denilebilecek bu dönemdeki edebiyat eserlerinde, Lenin hakkında sayısız şiirlerin yazıldığı, Lenin'le bütünleşen ihtilalin övüldüğü görülmüş, ihtilali yapanların desteklenmesi istenmiştir (Naskali 1996: 54-55, 64).

1917 yılı Şubat ayında başlayan ve Ekim ayında gerçekleşen Bolşevik İhtilali'nin liderleri olan Lenin ve Stalin, yayımladıkları 2 Kasım 1917 tarihli beyannamede, milletlerin kendi devletlerini serbestçe kurabilme haklarını ilan etmişler, bu durum Türklere istiklallerini kazanmak için yeni bir fırsat gibi görünmüştür. Ancak ihtilali yapanlar, idareye hakim olduktan sonra, çarlık dönemine göre çok daha sert bir politika uygulayarak ve millî devletleri çok kısa bir süre içinde ortadan kaldırmışlardır (Karakaş 1996: 284).

Şiddetli baskı edebiyatta da kendini göstermiştir. Sovyet ideolojisini benimsemeyen edebiyatçılar için tenkitler başlamış, hatta vahim tedbirler alınmıştır. Buna göre "Sovyet ideolojisine karşı koyanlar 'halk düşmanı'dır; bu 'ilkel' ve 'bencil' insanların maskelerinin düşürülmesi, ifşa edilmeleri gerekmektedir" (Naskali 1996: 56).

---

* Doç.Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi. dileker@gazi.edu.tr.

1930'lu yıllar; Sovyet rejimini benimsemeyen milliyetçi Türk aydınları için korkunç yıllardır. 1937-1939 yıllları arasında bütün Sovyetler Birliği'nde yaşayan Türk topluluklarında bir milyondan fazla şair, yazar, gazeteci, din adamı, fikir adamı tutuklanır, sürgüne gönderilir ve öldürülür. Kızıl terör yılları olarak da adlandırılan bu dönem; bu aydınların eserlerini okumak, bulundurmak da şiddetle yasaklanmış, karşı koyanlar ise aynı şekilde cezalandırılmışlardır (Karakaş 1996: 285).

Sovyet edebiyatında İkinci Dünya Savaşı yeni bir dönemi başlatmıştır. Stalin dönemine denk gelen bu dönemde edebiyat eserlerinde Stalin'e övgüler yer alır. Şiirlerde vatan ve vatan sevgisi gibi konuların ele alındığı bu dönemde edebiyatçılar; halkı savaşa ve Sovyetler Birliği'ni savunmaya davet ederler. Ayrıca Sovyet insanının cesareti, dayanıklılığı, fedakarlığı övülür (Naskali 1996: 61).

Savaş sonrasında da bu konuyu ele alan eserler yazılmış, "savaş" konusu 80'li yıllara kadar yazılmaya devam edilmiştir (Naskali 1996: 62). Edebiyatın çizeceği yol ise yeniden gözden geçirilmiştir. Kahramanların karakterlerinin nasıl olması gerektiği, eserlerde yer alacak çelişkiler ve psikolojik boyut, ideal insan ve örnek Sovyet vatandaşı gibi konuların ele alınması benimsenmiş ve bu tarz eserler desteklenmiştir. Ancak Stalin döneminin dehşeti edebiyatta asla konu edilmemiştir (Naskali 1996: 63).

Sovyet Türk Edebiyatı'nda belirli kalıplara oturtulmuş Sovyet çizgisi dışında da eserler verilmiştir. Tarihî romanlar bu tarz eserler arasında sayılabilir. Resmî tarihin yazmadığı, yok saydığı veya tahrif ettiği gerçekler tarihî romanlarda ele alınmıştır (Naskali 1996: 63).

1. Nogay Türk Edebiyatı

Bütün Türk boylarında olduğu gibi Nogay Türklerinde tarih boyunca sözlü edebiyat geleneği sürmüş, Nogaylar; destan, yır (türkü), takpak (atasözü), ertegi (masal) vb. bir çok türde eserler meydana getirmişlerdir. Yazılı edebiyat ise 20. yüzyılın başında oluşmuştur (Ergönenç Akbaba 2009: 28).

İhtilal sonrası edebiyat, Karaçay-Çerkez Cumhuriyeti ile Dağıstan'da ayrı ayrı gelişme göstermiş; Dağıstan'da meydana getirilen eserlerde Kara Nogay ağzının etkisi görülmüş, Karaçay-Çerkez Cumhuriyeti'nde yaşayan Nogaylar arasında ise edebî dil olan Ak Nogay ağzı ile eserler

verilmiştir. 1917 İhtilâli sonrası iki bölge arasında ilişkiler zayıflamış, bu durum II. Dünya Savaşı'na kadar sürmüştür. Bu arada nesir türü her iki bölgede ayrı ayrı gelişmiştir (Ergönenç Akbaba 1998).

İhtilal'den sonra, 1922'de Karaçay-Çerkez Cumhuriyeti kurulmuştur. 1925'te bölgedeki halkların kültürü ve eğitimi konularıyla ilgili bir konferans düzenlenmiş, Kuzey Kafkasya'da yayım faaliyetlerinin başlaması karara bağlanmıştır. Kafkas halklarının eğitimsizliğini gidermek ve yayımcılık faaliyetlerini düzene sokmak amacıyla 1926'da Bakü'de I. Türkoloji Kurultayı yapılmış, hemen ardından 1928'de diğer Türk toplulukları gibi Nogay Türkleri de, 15. yüzyıldan beri kullandıkları Arap alfabesini bırakarak Latin alfabesine geçmişlerdir (Bulgarova 2002: 216; Kalmıkov vd. 1988: 211). Nogaylar, 1938 yılında da Kiril alfabesini kullanmaya başlamışlardır (Kalmıkov vd. 1988: 211).

Şiir, roman, hikâye vb. türler, ihtilâl sonrası sosyalist realizm akımının etkisinde yazılmaya başlanmıştır. Sovyet döneminde Nogay yazarların hemen hemen hepsi önce şiir yazarak edebiyat dünyasına adım atmışlardır. Üretilen eserler "yıyıntıq" denilen, şiir, uzun hikaye veya roman parçalarının yer aldığı antolojilerde toplanmıştır.

İlk yıllarda meydana getirilen, yazılma ve basılma imkânı bulan eserlerde sosyalizmin anlatıldığı ve övüldüğü görülmektedir. Bunun dışında geçmişteki halk hayatı işlenmiş, halkı eğitme fikri ön plânda olmuştur.

2. 1950'den Sonra Nogay Türk Edebiyatı

1950'li ve 1960'lı yıllar Nogay Türk Edebiyatı'nda konu ve şekil bakımından bazı değişiklerin ve gelişmelerin görüldüğü yıllardır. Savaş sonrası, bütün Türk toplulukları için olduğu kadar Nogay Türkleri için de önemlidir ve yaşananlar edebiyata da yansımıştır. II. Dünya Savaşı üzerine yazılan eserlerin sayısı bir hayli fazladır. Eserlerde bütün Sovyet Türk Edebiyatı'nda işlendiği üzere savaş sırasında halkın kahramanlığı, fedakarlığı, cesareti ön plana çıkarılmıştır. Nogay Türkçesiyle yazılan Fazil Abdulcalilov'un "Küşlilerdiñ Äyeli" (1950), Suyun Kapayev'in "Tolqınıñ Tolı, Tazasuw" (1964), yine S. Kapayev'in Rusça yazdığı "Juravlenok (1974) adlı eserler dönemi konu alan eserlerdendir (Bulgarova vd. 2002: 217).

1960 ve 1980 yılları arasında Nogay Türk Edebiyatı, 1930'lu ve savaş sonrası yılların edebiyatına göre farklılıklar gösterir. Eserlerde sosyalist

realizmin etkisi yoğun bir şekilde göze çarpar. Bu yıllarda savaş, köy hayatı ve tarih gibi konular işlenmiş, halkın yaşayışı araştırılarak edebiyatta malzeme olarak kullanılmıştır. Zamanla roman, hikâye gibi türlerde tarihe verilen önemin de arttığı görülür. Nogay Edebiyatı bu zaman diliminde de yazılan ve basılan eserlerle diğer halkların ve Türk topluluklarının edebiyatları arasındaki yerini almıştır (Kurmangulova 1991: 3).

60'lı ve 80'li yıllar arasında nazımda da gelişmeler olmuş, çok sayıda şiir yazılarak nazım son şeklini almıştır. Şiirde estetik terbiye de gelişme göstermiştir.

1960 ve 1980 yılları arasında edebiyatçıların, eskiden "kara söz" denen ve değersiz sayılan nesre yönelmeleri ile birlikte roman türü gelişme göstermiştir. Romanlardaki konular arasında insanın iç dünyası, hayat boyu çizdiği yol, verdiği mücadele, aldığı terbiye, kişinin toplumdaki yeri vb. yer alır. Tarihî konuların ele alınması özellikle 70'li ve 80'li yıllarda artmıştır. Eserlerde ihtilâlle birlikte toplumda meydana gelen değişime, ekonomiye ve politikaya önem verilir. Eserlerin basılabilmesi için özellikle rejimi öven konuların ele alınması bu yıllarda devam etmiştir. 1973 yılının başından itibaren edebiyatla ilgili "Literatura obozreniyesi" (Edebiyat Yorumu) adlı dergi çıkmaya başlar (Kurmangulova 1991: 4-5).

Tenkit türünde de gelişmeler görülür. 50'li yıllarda F. Abdulcalilov eleştiri türüne aktif olarak katılır. Genç yazarlar bu dönemde yazmaya başlarlar. Yeni yazarların yetiştirilmesi ve onlara yol gösterilmesi önem kazanır. F. Abdulcalilov "Adımnan Adım" adlı antolojide Nogay Edebiyatındaki gelişmeyi ve genç yazarların yaratıcılığını inceler. "Yas Dawıslar" (Genç Sesler) adlı yazısında genç yazarlara tavsiyelerde bulunur ve yol gösterir. Bu eserde o zaman genç olan yazarlardan Suyun Kapayev'e ayrı bir önem verilmiştir.

Leyla Bekizova Nogay Edebiyatı'nı anlattığı Rusça bir eser çıkarır. Eserde Nogay Edebiyatının doğuşundan o günlerde yazan genç yazarlara kadar edebiyat tarihi hakkında bilgi verilir. Aynı yıllarda Sovyetler Birliği'nde yapılan edebiyat kurultaylarına Nogayları temsil etmek için Fazil Abdulcalilov ve Suyun Kapayev katılır.

Nogay Türk Edebiyatı, günümüzde çok sayıda Nogay edebiyatçının eserleriyle, eskiye göre nitelik ve nicelik bakımından daha fazla sayıda eser verilerek devam etmektedir.

3. Suyun İmamaliyeviç KAPAYEV (1927-2001)

Yazğanlarım	Yazdıklarım
Menim şıqqan dawısım,	Benim çıkan sesim,
Sağır şığam,	Sağır mı?
Zañırayım-	bilmeymen.
	Çınlıyor mu, bilmem.
Sol dawısım	Şu sesim
Esitilse mennen soñ	İşitilsin benden sonra
Dep, baqtımnan	Diye bahtıma
Men yalbarıp tileymen.	Yalvarırım.

Şiirinde dediği gibi, sesi eskisinden de daha güçlü bir şekilde duyulmaya devam eden Suyun İmamaliyeviç Kapayev, Nogay Türk Edebiyatı'nda 50'li yıllar deyince akla gelen ilk edebiyatçıdır. Kapayev; edebiyatın bugünkü durumuna ulaşmasında büyük katkısı olan, Nogayların en tanınmış şair ve yazarlarından biridir. Çok üretken olan, halkını iyi tanıyan Kapayev, sade bir Nogay Türkçesi ile yazmıştır. Kapayev'in hikâye, şiir, roman gibi türlerde yazdığı 30'dan fazla eseri bulunmaktadır.

Karaçay-Çerkez Cumhuriyeti'ndeki Adige-Habl bölgesinin Erkin-Yurt köyünde dünyaya gelen Kapayev, küçüklüğünden itibaren ertegilere (hikâyelere), yırlara, tarihe ilgi duymuş, bu konular hakkında anne ve babasından da çok şey öğrenmiştir. Küçüklüğünde zor bir hayatı olmuştur Kapayev'in. 30'lu ve 40'lı yıllar bütün Türk dünyasında olduğu gibi Nogay Türklerinin de en zor yıllarıdır. 1933'te binlerce insanın öldüğü büyük açlığı ailesiyle birlikte yaşamak zorunda kalan Kapayev, gençlik yıllarında işçi olarak çalışmıştır. Ağır geçen bu çocukluk ve gençlik yıllarının yansımalarını onun eserlerinde görebiliriz (Kapayev 1995: 191).

Kapayev'in edebiyata ısınmasında babasının etkisi büyüktür. 7-8 yaşlarında iken eski Nogay yırlarını babasından tekrar tekrar dinleyerek ezberleyen, evlerinde "qart yırawlar"ı (ihtiyar yırcılar) günlerce misafir ederek Nogay yırlarından oluşan hazineyi öğrenen Kapayev, bütün bunların Nogay folkloruna ilgi duymasını sağladığını ve şiir yeteneğinin gelişmesine büyük katkısı olduğunu belirtir (Kapayev 1995: 174-176).

Savaş yıllarından sonra, 1950'lerde, "Lenin Yolı" adıyla çıkan ve Nogayca olarak basılan gazetede yer alan şiirlerden etkilenerek şiir yazmaya başlayan Kapayev'in ilk eseri ise bir şiir kitabı değildir. Şiirleri gazetede yayınlansa da ilk eseri "Ötüw" (1957) adıyla basılan bir hikâye kitabıdır. Bu hikâyeler de önce gazetede, daha sonra "yıyıntıq"larda çıkmıştır. Eserin çok beğenilmesi Kapayev'in yazma konusundaki isteğini ve cesaretini daha da artırır. Kapayev, özellikle de nesir türünde yazdığı yazıları Nogay Türk Edebiyatının ilk ve en önemli isimlerinden olan Fazıl Abdulcalilov'a kontrol ettirir. Abdulcalilov, Kapayev'in yazdıklarını beğenerek bir taraftan onu yüreklendirirken, bir taraftan da orijinal olması ve kimseye benzemeye çalışmaması konusunda onu uyarır ve yönlendirir (Kapayev 1995: 188).

Suyun Kapayev'in eserleri Rusça'ya ve ülkedeki diğer halkların dillerine de çevrilmiştir. Eserlerinde geçmiş ile bugün arasında bağlantı kuran Kapayev, onlar arasındaki ortak ve farklı tarafları göstererek okuyucunun karşılaştırmasını sağlar. Özellikle Nogay hayatını çeşitli yönleriyle eserlerinde ele alan Kapayev, edebiyatın hayatın aynası olduğu fikrini benimsemiştir. "Yuwsan" adlı uzun hikâyesinde, II. Dünya Savaşı'ndan sonra Nogayların yaşadığı zor günleri anlatmaktadır. Aynı hikâyede "Nogay Şölligi"nden de (Nogay Çölü) bahseder. Buraların değişimini, o coğrafyaya suyun gelişini, şehirlerin oluşumunu anlatır.

Edep konusuna önem veren Kapayev'in eserlerinde, fikrî derinlik ve lirizm hissedilmektedir. Realizm ile sözlü edebiyatın romantizmini birleştiren Kapayev, Nogay toplumunun kültürünü, geleneklerini çok iyi bilir ve bunu yazdıklarına yansıtır.

Ana dili konusunda da bilinçli olan Kapayev; Nogaycayı bilmeyen, Nogayca konuşup yazmayan ve kendisine "milletşi" (milliyetçi) denilmesinden korkan kişilere şu şiiriyle cevap verir:

Ana tilim, ana süt pen	Ana dilim anamın sütü ile
Qanğa siñdiñ, yanğa siñdiñ,	Kana sindin, cana sindin,
Dunıya körip, seni bilip,	Dünyayı görüp, seni anlayıp,
Soqpaq saylap, yolğa mindim...	Dar patikalar seçip yola çıktım...
Ana tilim-Noğay tilim,	Ana dilim, Nogay dilim,
Men tirimen seni minen.	Ben diriyim senin ile.
Sensiz bolğan bir künimdi	Sensiz olan bir günümü
Teñ etermen öli minen...	Denk sayarım ölü ile.

Suyun Kapayev Türk dünyasını da gezmiş, gittiği yerlerdeki edebiyatçılar ile fikir alışverişinde bulunmuştur. Türkiye'ye de gelen yazar, "Stambul", "Kün Ayındı", "Köremediñ Nur Qızları" gibi şiirleri Türkiye için yazmıştır.

"Kün ayındı" dediler mağa	"Günaydın" dediler bana
Ayaq basqanlay Türk Eline.	Ayak basar basmaz Türk memleketine
Qaradım men qaramım toymay,	Baktım ben bakışlarım doymadan
Aytuwlı Anadol yerine.	Meşhur Anadolu yerine
"Kün ayındı" dediler mağa	"Günaydın" dediler bana
Türk eginşiler qolımdı alıp,	Türk çiftçiler elimi tutup,
Qardaştay bolıp xabar qurdıq	Kardeş gibi konuştuk
Bir Noğay üyde keşe qalıp	Bir Nogay evinde gece kalıp.

S. Kapayev şiirde 14.-15. yüzyıllardaki eski Nogay şairlerini takip etmiş, onların geleneklerine uymuştur. Önemli eserleri arasında "Dañıl Uyandı" (1958), "Taw Suwı" (Rusça, 1957), "Yürek Sırlarım" (1969), "Säwle" (1987) adlı şiir kitapları; "Ötüw" (1957), "Akşoqıraq Awılında" (1963) hikâyeleri; "Eski Üydiñ Soñı" (1962), "Tolqınıñ Tolı, Tazasuw" (1964), "Tandır" (1967), "Bekbolat" (Rusça, 1971), "Qırluw" (1974) uzun hikâyeleri; uzun hikâye ve makalelerinin bulunduğu "Qazqulaqtıñ Qartları" (1990) ve "Bekbolat" (1970) romanı sayılabilir.

"Tolqınıñ Tolı, Tazasuw", "Tandır" ve diğer uzun hikâyelerinde Nogay halkının cephe gerisinde yaşadıklarını göstermeye çalışmıştır. "Tandır"da Nogay aydınlarının nasıl şekillendiği ve ilk Nogay öğretmenleri anlatılmaktadır. "Bekbolat"ın konusu ihtilâlin Nogay köylerine nasıl geldiği ve insanları nasıl etkilediğidir. "Qırluw", savaş yıllarında büyük kahramanlık gösteren, küçük Nogay kızı Qrımhan Miceva hakkında yazılmıştır. 1995'te basılan "Noğaydıñ Üyi" Nogay Türklerinin evleri, kıyafetleri, yemekleri, bayramları, âdetleri gibi çeşitli konuların ele alındığı bir eserdir. Bu eserle Kapayev, halk bilimi konusundaki bilgi ve tecrübesini de göstermektedir.

Noğayımnıñ keñ kösilgen qırı bar,	Nogayımın geniş kırları var,
Qırlarında qonaq süyer üyi bar.	Kırlarında misafirperver evi var.
Üylerinde zañırağan yırı bar,	Evlerinde çınlayan yırı var.
Yırlarında yılawı bar, küyi bar.	Yırlarının ağıdı var, ezgisi var.

1957'de SSCB'nin "Yazarlar Birliği"ne üye olan Kapayev, 1995 yılında da "Karaçay-Çerkez Cumhuriyeti'nin halk yazarı" seçilmiştir. Hâlen birçok farklı halkın yaşadığı bu cumhuriyetin yönetimi tarafından da Kapayev'in eserlerine büyük değer verilmektedir.

Edebiyatın gelişmesi için elinden gelen bütün çabayı gösteren Nogayların bu büyük edebiyatçısı 21 Mayıs 2001'de hayata gözlerini yummuştur.

Suyun Kapayev'in şu sözlerini eklemeden geçmemek gerekir:

"Mine men elli yıllarğa yuwıq zamandı literatura man kär şegip keleyatırman. Ene sol yıllardıñ işinde, nesin yasırayım sizden, literaturamızdıñ 'ississin de', 'suwığın da', qıyının da, tınışın da kördim. Örisin keñeyteyim, öreşesin biyikleteyim dep, qolımnan kelgen zattı qızğanmay ettim. Sol kär etüwler menim özimdi de terenlettiler, yazuwdıñ sırın-sıbırın añlamağa amal da berdiler...."

"Ben elli yıla yakın bir zamandır edebiyat ile uğraşmaktayım. Bu yıllarda (gizlemeye gerek yok) edebiyatımızın sıcağını da, soğuğunu da, zorluğunu da, kolaylığını da gördüm. (Edebiyatımızın) gelişmesine, akıp gidişine katkıda bulunmak için elimden geleni yaptım. Bu

çalışmalar benim de kendimi geliştirmemi sağladı, yazının sırrını anlamama yardımcı oldu..."

Suyun Kapayev artık aramızda olmasa da nice Nogay edebiyatçısına bugün dünya görüşüyle ve zengin bir dil mirasını yansıttığı eserleriyle yol göstermeye devam etmektedir.

KAYNAKÇA

AYBAZOVA, Y.S. (1996) Noğay Literaturası (7 klass üşin), Çerkessk.

BULGAROVA, Mariya, Eminat KURMANSEYİTOVA, Nasiphan SUYUNOVA (2002) Başlangıcından Günümüze Kadar Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları Antolojisi, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.

DAVLOVA, N. A.- DAVTOVA, Z. K. (1994) Tuwğan El Literaturası (5 klass üşin), Çerkessk.

ERGÖNENÇ, Dilek (1998) Nogay Türk Edebiyatı, Türk Dünyası El Kitabı, Türkiye Dışı Türk Edebiyatları, 4. Cilt, Ankara.

ERGÖNENÇ AKBABA, Dilek (2009) Nogay Türkçesi Grameri, Grafiker Yayınları, Ankara.

GÜRSOY NASKALİ, Emine (1996) "Sovyet Türk Edebiyatı", Türk Dünyası, TDK Yayınları, Sayı: 2, s. 54-64.

KALMIKOV, İ.H., KEREYTOV, R.H., SİKALİYEV, A. Ü. (1988) Nogaytsı, Çerkessk, , s. 210-226.

KAPAYEV, Suyun (1995) Noğaydıñ Üyi, Çerkessk.

KARAKAŞ, Şuayıp (1996) "20. Yüzyıl Türk Dünyası Edebiyatı Üzerine Bir Deneme", Türk Dünyası, TDK Yayınları, Sayı: 2, s. 279-317.

KURMANGULOVA, Ş.A., N.A. DAWLOVA, M.S. KİREYEV (1991) Noğay Literaturası (10 klass), Çerkessk.

SULTANBEKOVA, M.K. (1980) Tuwğan El Literaturası (7 Klass Üşin), Çerkessk.

SULTANBEKOVA, M.K. (1993) Tuwğan El Literaturası (8 Klass Üşin), Çerkessk.